

[Wilhelm]

Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun vil medvirke til, at bagmandspolitiets chef gennem de første fem år, Hervert Grell, anmodes om at udarbejde en rapport om erfaringerne, herunder erfaringerne med den i 1975 gennemførte lovgivning om økonomisk kriminalitet.

Den vigtigste tendens i udviklingen er tendensen i retning af magtkoncentration og centralisering. Politiets struktur blev fastlagt i begyndelsen af dette århundrede og var helt bevidst decentraliseret. Man ville undgå en for demokratiet farlig magtkoncentration. Derfor er de lokale politimestre suveræne, mens rigspolitichefen efter loven ikke har nogen operativ myndighed, men alene har den opgave at sikre ensartede retningslinjer og at administrere. Kun de særlige landsdækkende afdelinger har rigspolitichefen, hvis ministeren ikke bestemmer andet, kommando over.

Men hvordan ser det så ud i virkeligheden? Der er sket en klar og kraftig forskydning i retning af det, man oprindeligt bestræbte sig på at undgå: en centralisering af magten, og det er sket ad to veje. For det første er der oprettet flere specialafdelinger direkte under rigspolitichefen: PET og senest antiterrorkorpsen. De er ikke store, men de repræsenterer netop områder for den farligst tænkelige magtkoncentration. For det andet har rigspolitichefen ganske systematisk – selvfølgelig med justitsministeriets velsignelse, men uden at det nogen sinde er fremlagt til politisk vedtagelse – tiltaget sig operative beføjelser, som efter vor opfattelse klart går ud over, hvad der er hjemmel for i lovgivningen.

Det er et spørgsmål, vi kommer til at arbejde videre med, men allerede med de to kundgørelser, som blev offentliggjort i Ekstra Bladet forrige mandag, har rigspolitichefen principielt frataget de lokale politimestre deres suverænitet. Den bevidst decentrale struktur er undergravet, og der er åbnet op for en magtkoncentration, som lovgiverne oprindeligt netop søgte at undgå. Og dette er sket, uden at det nogen sinde er forelagt, endsige besluttet af, folketinget.

Jeg vil derfor spørge ministeren, om hun vil tage initiativ til, at samtlige kundgørelser m.v., som tillægger rigspolitichefen operative beføjelser, som ikke er hjemlet i retsplejelovens kapitel 11, snarest trækkes tilbage.

Særlig alvorlig er afsløringen af, at der findes kundgørelser om militær bistand i fredstid og til formål, som kun kan opfattes som nedkæmpelse af politisk uro, f. eks. omfattende demonstrationer, strejker, blokader el. lign. De offentliggjorte kundgørelser løfter kun en smule af sløret.

Jeg vil derfor spørge ministeren, om hun vil medvirke til, at folketinget får kendskab til de direktiver fra forsvarskommandoen, som danner grundlag for militærets bistand til politiet i fredstid i andre tilfælde end katastrofer, ulykkelige hændelser og eftersøgninger.

Ordensmagten vil altid selv være tilbøjelig til at kræve flere ressourcer, øgede beføjelser og skrappe metoder, men den ville ikke kunne gennemføre denne skræmmende optrapning uden politisk rygdækning, og det er derfor heller aldrig politiet, vi har skudt på, men de politisk ansvarlige.

Når politifolk kan pleje privatgeschäft med et kommercielt vagtselskab, når betjente kan optræde som falske kordegne, når uskyldige mennesker uden mindste grund kan hænges ud offentligt som farlige terrorister, når det race- og kønsdiskriminerende dyne-løfteri over for fremmedarbejderfamilier kan fortsætte – endda efter at det er klarlagt, at det ikke har nogen som helst funktion – når fredelige demonstranter, og nu også fredelige diskoteksgæster, overfaldes og skambides af politihunde, når opklaringen af belastende forhold i Thevissagen saboteres, når sociale klienter ser sig registreret som potentielle forbrydere osv. osv., alt sammen uden at det får nogen konsekvenser, så har justitsministeren og regeringen taget ansvaret for disse ting.

At regeringen bakker hele denne udvikling op, fremgår også klart af justitsministerens svar på de spørgsmål, VS har rejst i forbindelse med hver enkelt af disse sager.

Ministeren har beredvilligt afvist ethvert kritisk spørgsmål. Politibrutalitet forekommer ikke – folk kvæster sig selv. Når PET-agenter fotograferer lovlige demonstranter, er det bare til egne souveniralbums. Censur af »Brandmanden«s artikler om aktionen ved den iranske ambassade var ikke censur, men service. Når rigspolitichefen bringer sig på kant med ligestillingsloven og utvetydigt udtaler, at »en mandlig ansøger altid vil blive foretrukket for en kvindelig«, så forklarer